

حرکت

شماره ۲۹- صص ۸۳- ۶۹

تاریخ دریافت: ۸۳/۰۹/۰۱

تاریخ تصویب: ۸۳/۱۰/۱۵

امکانات و تجهیزات پایگاه‌های ورزش قهرمانی و نقش آن در توسعه ورزش کشور

دکتر ابوالفضل فراهانی^۱ - فاطمه عبدوی بافتانی

دانشیار دانشگاه پیام نور تهران - دانشجوی دکتری مدیریت و برنامه ریزی در تربیت بدنی

چکیده

هدف این تحقیق، مطالعه امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه‌های ورزش قهرمانی و میزان بهره‌برداری از آن در مراکز استان‌ها و بررسی نقش آن در توسعه ورزش کشور است. نمونه آماری تحقیق را مدیران و کارشناسان پایگاه‌های ورزش قهرمانی مراکز ۲۸ استان کشور تشکیل می‌دهند که همان کل جامعه آماری است. ابزار اندازه‌گیری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته است که در ۳ قسمت مجزا برای ارزیابی دانش و اطلاعات تخصصی مدیران و کارشناسان، ارزیابی بهره‌برداری از پایگاه‌ها و ارزیابی امکانات و تجهیزات موجود تهیه شده و اعتبار آن با استفاده از ضریب آلفا کرونباخ ۸۷/۹ درصد برآورد شده است. تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق که با استفاده از آمارهای توصیفی و استنباطی، آزمون t استودنت و ضریب همبستگی پیرسن انجام گرفت، نشان داد که: مدیران و کارشناسان پایگاه‌های ورزش قهرمانی دانش و اطلاعات تخصصی کافی در زمینه تخصص شغلی خویش ندارند ($P < ۰/۰۱$). از امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه‌های ورزش قهرمانی استفاده بهینه به عمل نمی‌آید ($P < ۰/۰۱$)، و امکانات و تجهیزات متناسبی در پایگاه‌های ورزش قهرمانی مراکز استان‌ها وجود ندارد ($P < ۰/۰۱$). ارتباط معنی‌داری بین سطح دانش و اطلاعات تخصصی مدیران و میزان بهره‌برداری از پایگاه‌ها وجود دارد ($P < ۰/۰۵$) بین میزان بهره‌برداری از پایگاه‌ها و امکانات و تجهیزات موجود و بین میزان دانش و اطلاعات تخصصی و امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه‌ها ارتباط معنی‌داری وجود ندارد ($P < ۰/۰۵$). با توجه به وضعیت امکانات، دانش و تخصص کاربران پایگاه‌های قهرمانی و مأموریت‌های سازمان تربیت بدنی، پیشنهاد‌های لازم برای توسعه ورزش کشور ارائه می‌شود.

واژه‌های کلیدی

امکانات و تجهیزات ورزشی، پایگاه ورزش قهرمانی، بهره‌برداری و توسعه ورزش.

1 - Email : aFarahani@pnu.ac.ir

مقدمه

سیر تحول ورزش در زندگی با بازی کردن که لازمه رشد و تکامل کودک است شروع می‌شود و سپس به ورزشی که رقابت در آن مطرح است، می‌پیوندد. این رقابت نخست به صورت غیررسمی و در تکامل خود به ورزش رقابتی سازمان یافته که همان ورزش قهرمانی است منتهی می‌شود. (۲). پایگاه‌های ورزش قهرمانی با مأموریت کشف استعدادها و ورزشی، اولین گام در امر ورزش قهرمانی است که به همراه پرورش ورزشکاران و استعدادها و ورزشی جزء اصلی‌ترین مباحث ورزش قهرمانی به شمار می‌آید (۴). برنامه‌ریزی درست و مناسب برای ورزشکاران در سطح قهرمانی اهمیت خاصی دارد. به طوری که حتی ممکن است ورزشکار از لحاظ تکنیک و تاکتیک در بالاترین سطح ممکن باشد ولی به دلیل عدم آمادگی روانی و روحی، توانایی شرکت در مسابقات و کسب نتیجه مطلوب را نداشته باشد. بنابر این در برنامه‌ریزی مناسب باید تمامی جوانب را در نظر گرفت و به ابعاد جسمانی، روانی و حرکتی ورزشکاران پرداخت. این امر به طور مسلم مستلزم مطالعات علمی وسیع و کسب تجارب گوناگون است (۲).

نظر به این که سازمان تربیت بدنی همه ساله برای تربیت ورزشکاران و قهرمانان مورد نیاز جامعه ورزشی کشور، متحمل هزینه‌های هنگفتی می‌شود، تلاش بر این است که تا افراد شایسته‌ای برای تحقق اهداف جامعه ورزشی تربیت شوند (۴). پایگاه‌های ورزش قهرمانی در راستای همین هدف و به منظور ایجاد انگیزه و تقویت قوای جسمانی و روانی ورزشکاران و استعدادیابی و پرورش استعدادها ایجاد شده است. در این پایگاه‌ها ورزشکاران اندوخته‌های خود را محک می‌زنند و گاه از بین این ورزشکاران برای عضویت در تیم‌های ملی انتخاب می‌شوند. بررسی میزان مشارکت جامعه در ورزش قهرمانی طی سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹ روند صعودی و در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ روند نزولی را نشان می‌دهد. البته نرخ کاهش، سریع‌تر از نرخ افزایش آن است و این نکته تهدیدی برای ورزش قهرمانی به شمار می‌آید (۷).

امکانات پایگاه‌ها و توسعه ورزش قهرمانی

از آنجا که وجود برنامه‌ها، نیروی انسانی متخصص و امکانات و تجهیزات استاندارد و مناسب با رسیدن به اهداف پایگاه‌های ورزش قهرمانی و استفاده بهینه از پایگاه‌ها رابطه مستقیم دارد،

بنابراین لازم است ابتدا وضعیت موجود پایگاه های ورزش قهرمانی از نظر امکانات و تجهیزات و دانش و اطلاعات تخصصی مدیران پایگاه ها مورد ارزیابی قرار گیرد تا براساس این اطلاعات و شناخت حاصله با توجه به اهداف، اصول و امکانات مادی موجود بتوان برنامه های صحیح و اصولی مورد نیاز را تدوین و اجرا کرد.

مطالعات اسولیان، سیدنتوپ و تانهیل^۱ (۱۹۹۴) بر اهمیت و ضرورت وجود متخصصان با تجربه و تاسیسات و تجهیزات مناسب و قابل استفاده در وضعیت تربیت بدنی و ورزش مدارس تاکید داشته اند (۱۲). هاندرسن کارول^۲ (۱۹۹۱) فراهم بودن امکانات و تجهیزات ورزشی و دسترسی آسان به آنها را از عوامل تأثیرگذار بر عضویت دانش آموزان در کلوب های ورزشی ذکر کرده است (۱۰). ویلیامز^۳ (۱۹۸۸) نیز تاسیسات و تجهیزات را عامل مؤثری در میزان مشارکت جوانان در فعالیت های بدنی دانسته است (۱۵). انگسترم^۴ (۱۹۸۷) در بررسی تربیت بدنی در میان جوانان دبیرستانی سوئدی اعلام کرده که مدیریت کلوب های ورزشی عامل مهمی در جذب دانش آموزان به این مراکز است (۹). پارک زاکراجسک^۵ (۱۹۸۷) و پین^۶ (۱۹۸۷) در بررسی برنامه های تربیت بدنی و ورزش مدارس امکانات و تجهیزات را در حد خوب ارزیابی کرده اند (۱۳ و ۱۴).

صباح (۱۳۸۰) با بررسی برنامه ها، نیروی انسانی و تجهیزات ورزشی کانون های ورزشی بانوان شهر تهران، حد تاسیسات و تجهیزات کانون از دیدگاه مدیران را با کسب ۷۳/۵ درصد در وضعیت مطلوب ارزیابی کرده است (۳). عابدی (۱۳۸۰) در مطالعات خود بیان کرده که بیشتر مسئولان تربیت بدنی از امکانات و تجهیزات ورزشی موجود نسبت به ورزشکاران تحت پوشش ناراضی اند و اعلام می کنند که امکانات و تجهیزات در حد مطلوبی نیست (۵).

معضل کمبود امکانات و تجهیزات و فضاهای ورزشی در تربیت بدنی و آموزش و پرورش مدارس حادث تر است. کودکان و نوجوانان کشور که آینده سازان جامعه بشمار می آیند از حداقل

1 - Osullivan, Sidentop, Tannehill

2 - Henderson Karol

3 - Williams - A

4 - Engstrom

5 - Park - Zakrajesk

6 - Pien

امکانات و فضای فیزیکی ورزشی برخوردارند. مشکل مذکور موجب شده تا عده‌ای از کارشناسان ورزشی آموزش و پرورش و تربیت‌بدنی و ورزش کشور درصدد یافتن راه‌حلی برای آن باشند. صرف نظر از کمبود امکانات و تجهیزات ورزشی، یکی از موضوعات مهم در مدیریت مکان‌های ورزشی، میزان بهره‌برداری از امکانات و تجهیزات موجود است. عوامل مؤثر در بهره‌وری سازمان‌های ورزشی به دو دسته کلی عوامل برون سازمانی و عوامل درون سازمانی تقسیم می‌شوند. از مهم‌ترین عوامل برون سازمانی می‌توان به تغییرات اجتماعی، تحولات فرهنگی جامعه، وضعیت اقتصادی و معیشتی افراد جامعه نسبت به پدیده تربیت‌بدنی و ورزش و میزان بهره‌وری از نیروهای متخصص و کارشناس علوم ورزشی در طراحی و اجرای برنامه‌های تربیت‌بدنی و ورزش و در نهایت بهره‌وری دیگر سازمان‌های فعال کشور را نام برد.

بهره‌وری در سازمان‌های ورزشی دو مولفه دارد؛

۱. کارایی برنامه‌های ورزشی. یعنی ارائه برنامه‌ها و فعالیت‌های مناسب ورزشی بیشترین بهره‌برداری را از آن داشته باشد.

۲. اثربخشی برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی. یعنی اینکه فعالیت‌ها و برنامه‌های مفید و مثر ثمری انتخاب شود که دستیابی به اهداف مصوب و از پیش تعیین شده تربیت‌بدنی و ورزش را در طول برنامه زمانی مشخص مثل برنامه پنج ساله سوم توسعه ممکن سازد (۶ و ۷). صباح (۱۳۸۰) حیطه استفاده از حداکثر ظرفیت امکانات موجود کانون از دیدگاه مدیران را با کسب ۷۳/۵ درصد، در وضعیت متوسط ارزیابی کرده است (۳). پورکیانی (۱۳۷۸) با بررسی وضعیت موجود فضاهای ورزشی دانشگاه‌های سراسر کشور و میزان بهره‌گیری از آنها به این نتیجه می‌رسد که نبود هماهنگی کامل و کمبود رابطه منطقی و صحیح بین نهادها و ارگان‌هایی که به نحوی در امر تربیت‌بدنی و ورزش فعالیت دارند، موجب عدم استفاده بهینه از امکانات موجود و نیز عدم پیشرفت ورزش کشور در حد انتظار و سطح عمومی و فهرمانی شده است (۲). لیوبی‌هوا (۱۹۹۷) با بررسی سطح آگاهی از امکانات ورزشی و چگونگی بهره‌گیری از آن بیان می‌کند که یکی از علل نارضایتی دانشجویان، عدم آگاهی آنها از علت دسترسی امکانات ورزشی، دانسته است (۱۱).

با توجه به آنچه بیان شد این مقاله قصد دارد تا به بررسی و مقایسه امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه های ورزش قهرمانی و نحوه بهره برداری از آنها در مراکز استان ها بپردازد. با دستیابی به داده های مورد نیاز، پیشنهادهایی برای بهره برداری مناسب تر از امکانات پایگاه های قهرمانی و ارتقای دانش کاربران در توسعه ورزش قهرمانی ارائه می شود.

روش تحقیق

این تحقیق از نوع توصیفی، پیمایشی است و به صورت میدانی و با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته به بررسی و مقایسه امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه های ورزش قهرمانی و میزان بهره برداری از آنها در مراکز استان ها پرداخته است.

جامعه آماری تحقیق

جامعه آماری تحقیق را پایگاه های ورزش قهرمانی مراکز استان های کشور، در مجموع ۲۸ استان را شامل می شود که تجهیزات و امکانات موجود در این پایگاه و مدیران و کارشناسان آنها مدنظر محقق است. نمونه آماری در این پژوهش همان جامعه آماری است.

ابزار تحقیق

ابزار اندازه گیری این تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته است که قسمت اول به دانش و اطلاعات تخصصی مدیران و کارشناسان پایگاه، قسمت دوم به میزان بهره برداری از امکانات و تجهیزات و قسمت سوم به وضعیت کنونی امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه ها اختصاص دارد. برای تعیین روایی محتوای پرسشنامه از نظرهای کارشناسان مجرب بهره گرفته شده است. همچنین در تهیه پرسشنامه از فرم های استاندارد موجود در سازمان تربیت بدنی در خصوص امکانات و تجهیزات استفاده شده است. به منظور بررسی اعتبار ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه به طور آزمایشی بین ۱۴ نفر از مدیران پایگاه ها توزیع، بررسی ضریب اعتبار آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۸۷/۹ درصد برآورد شد.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی و برای آزمون فرضیه‌های تحقیق نیز از آزمون‌های آماری، t استودنت، و ضریب همبستگی پیرسن در سطح معنی‌داری $P < 0/05$ استفاده شد که توسط بسته نرم‌افزاری SPSS صورت گرفته است.

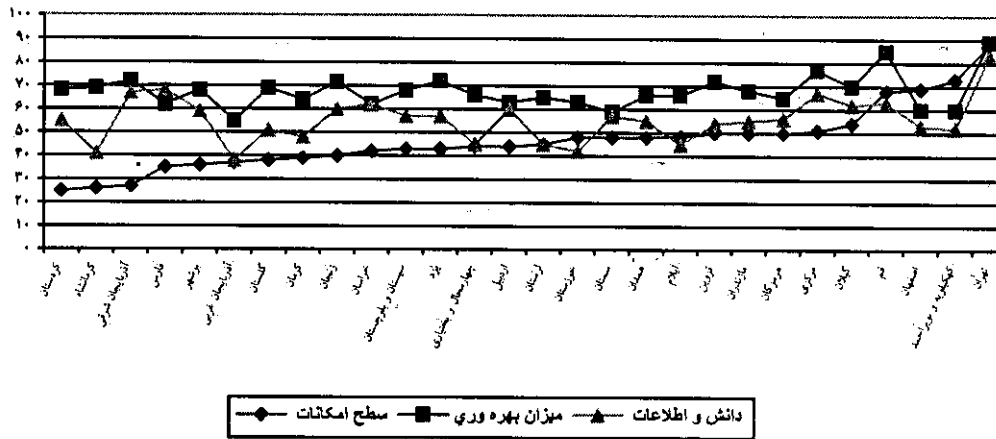
نتایج و یافته‌های تحقیق

براساس نتایج پژوهش میانگین سابقه فعالیت پایگاه‌های ورزش قهرمانی ۶ سال است و ۷/۱ درصد پایگاه‌ها با ۱ سال سابقه با سابقه‌ترین پایگاه‌ها به شمار می‌روند. میانگین سابقه مسئولیت مدیران پایگاه‌ها ۵ سال و ۳/۱۴ درصد آنان با ۸ سال با سابقه‌ترین آنها می‌باشد. سطح تحصیلات بیشتر مدیران پایگاه (۷۱/۴ درصد) کارشناسی است و ۸۵/۷ درصد آنان در رشته تربیت بدنی تحصیل کرده‌اند. پایگاه‌های ورزش قهرمانی به‌طور میانگین ۶ روز در هفته فعالیت می‌کنند و به‌طور متوسط در هر روز ۹ ساعت صرف انجام وظایف پایگاه‌ها می‌شود. میانگین تعداد کارشناسان پایگاه‌ها ۳ نفر است. میزان آشنایی ۶۰/۷ درصد مدیران پایگاه‌ها با تجهیزات و امکانات موجود از دیدگاه خودشان در حد زیاد ارزیابی شده و ۵۷/۱ درصد در حد خیلی کم است. میزان آشنایی ۵۷/۱ درصد کارشناسان و سایر کارکنان شاغل در پایگاه با تجهیزات و امکانات در حد زیاد ارزیابی شده است. میانگین ساعات شرکت مدیران پایگاه‌ها در کارگاه‌های آموزشی ۷ ساعت در سال و بیشترین میزان ۴۶/۵ درصد کمتر از ۵ ساعت است. میانگین ساعات دوره‌های توجیهی آمادگی جسمانی برگزار شده در پایگاه‌ها ۷۵ ساعت در سال می‌باشد که ۴۷/۷ درصد (بیشترین میزان) زیر ۵۰ ساعت است. میانگین ساعات شرکت مدیران در دوره‌های آموزشی برگزار شده از طرف شرکت‌های سازنده ۵ ساعت در سال است. در ارزشیابی که از دانش و اطلاعات تخصصی مدیران پایگاه‌های ورزش قهرمانی به عمل آمده ۶۴ درصد در حد متوسط ارزشیابی شده‌اند. میانگین تعداد رشته‌های اولویت‌دار هر استان رشته و میانگین تعداد ورزشکاران زیر پوشش پایگاه‌ها ۱۳۱ نفر است. به علاوه میانگین تعداد مربیان فعال در پایگاه‌ها ۱۷ نفر می‌باشد. ۷۱/۴ درصد پایگاه‌ها به ورزشکاران شهرستانی سرویس‌دهی می‌کنند و میانگین سرویس‌دهی ۲ ساعت در هفته است. میانگین فعالیت پایگاه‌ها در ساعات اداری ۴ ساعت، غیراداری ۵ ساعت و غیرفعال یک ساعت

است که بیشترین ساعت فعالیت پایگاه‌ها (۵۰ درصد) در ساعات غیراداری ۶ ساعت در روز می‌باشد. ۴۲/۹ درصد میزان تأثیر پایگاه‌های ورزش قهرمانی بر طرح استعدادیابی را در حد خیلی زیاد ارزیابی کرده‌اند و بیشترین میزان افراد مراجعه کننده به پایگاه‌ها را قهرمانان استان با ۹۶/۴ درصد به خود اختصاص می‌دهند.

۳۵/۷ درصد مدیران، میزان جوابگویی تجهیزات و امکانات موجود به نیاز مراجعه کنندگان را از دیدگاه مدیران در حد متوسط ارزیابی کرده‌اند. میزان تأثیر پایگاه‌های ورزش قهرمانی در ارتقای ورزش قهرمانی استان و کشور از دیدگاه مدیران با کسب ۵۰ درصد در حد خیلی زیاد ارزیابی شده است. ۷۵ درصد پایگاه‌ها با بیشترین میزان ۲ ساعت در هفته با ۵۰ درصد به سایر مراکز و سازمان‌های آموزشی سرویس‌دهی می‌کنند.

۹۶/۴ درصد مدیران پایگاه‌ها با تأسیس پایگاه‌هایی مجزا در شهرستان‌های کشور موافق‌اند. در ارزشیابی‌ای که از میزان بهره‌برداری از امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه‌ها به عمل آمده، ۹۲/۸۵ درصد بهره‌برداری در حد متوسط صورت می‌گیرد. امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه‌های ورزش قهرمانی مراکز استان‌ها از دیدگاه مدیران با ۸۲/۱ درصد در سطح ضعیف ارزیابی شده است. میانگین امتیازهای کسب شده از امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه‌های ورزش قهرمانی ۴۳/۸۵ درصد و بیشترین امتیاز کسب شده ۸۴/۹۴ درصد و کمترین آن ۲۵ درصد است.

نمودار ۱ - مقایسه دانش و اطلاعات مدیران، میزان بهره‌برداری از پایگاه‌ها و تجهیزات و امکانات آنها به تفکیک استان‌ها

برای تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌های پژوهش، از آزمون t یک گروهی، آزمون ضریب همبستگی پیرسون، آزمون معنی‌داری تفاوت بین میانگین نمونه و جامعه و آزمون معنی‌داری یک ضریب همبستگی استفاده شده و فرض ملاک برای میانگین جامعه، نمرة در نظر گرفته شد.

جدول ۱- نتایج آماری آزمون t یک گروهی و سطح معنی‌داری آن برای متغیرهای سطح دانش، میزان بهره‌برداری و سطح امکانات

شاخص / متغیر	N	میانگین	انحراف معیار	خطای میانگین	مقدار t به دست آمده	درجه آزادی	اختلاف میانگین	P
سطح دانش و اطلاعات تخصصی مدیران	۲۸	۵۳/۳۸۱۱	۹/۳۷۵۰	۱/۷۷۱۹	۱/۹۰۸	۲۷	۳/۳۸۱۱	۰/۰۱
میزان بهره‌برداری از پایگاه‌ها	۲۸	۶۶/۱۰۰۷	۷/۵۲۸۸	۱/۴۲۲۸	۱۱/۳۱۶	۲۷	۱۶/۱۰۰۷	۰/۰۱
سطح امکانات و تجهیزات موجود	۲۸	۴۳/۸۵۷۶	۱۳/۲۱۳۵	۲/۴۲۲۸	-۲/۴۶۰	۲۷	-۶/۱۲۲۴	۰/۰۱

جدول ۱، مقادیر آزمون t و سطح معنی داری آزمون را با سطح اطمینان ۹۹ درصد نشان می دهد. با درجات آزادی ۲۷ و با سطح اطمینان ۹۹ درصد ($P < 0.01$)، t جدول (آزمون یک دامنه) ۲/۸۴۷۳ است. مقدار t به دست آمده برای متغیر سطح دانش مدیران ۱/۹۰۸ درصد است. در نتیجه این فرضیه که مدیران و کارشناسان پایگاه های ورزش قهرمانی دانش و اطلاعات کافی در زمینه تخصص شغلی خویش ندارند، تایید می شود.

مقدار t به دست آمده برای متغیر میزان بهره برداری ۱۱/۳۱۶ است. در نتیجه فرضیه دیگر مبنی بر اینکه از امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه های ورزش قهرمانی بهره برداری مناسب و بهینه صورت می گیرد، رد می شود.

مقدار t به دست آمده برای متغیر سطح امکانات و تجهیزات پایگاه ها، ۲/۴۶۰- است، بنابراین فرضیه سوم نیز تایید می شود. به عبارت دیگر، میانگین سطح امکانات و تجهیزات پایگاه ها کمتر از ۵۰ است یا امکانات و تجهیزات متناسبی در پایگاه های ورزش قهرمانی مراکز استان ها وجود ندارد. جدول ۲ شاخص های مرکزی آزمودنی ها را در مورد نمره های سطح دانش مدیران و میزان بهره برداری و سطح امکانات پایگاه ها نشان می دهد. براساس این جدول میانگین نمره سطح دانش مدیران پایگاه ها ۵۳/۳۸ با انحراف معیار ۹/۳۷، میزان بهره برداری از پایگاه ها ۶۶/۱ با انحراف معیار ۷/۵۳ و سطح امکانات پایگاه ها ۴۳/۸۶ با انحراف معیار ۱۳/۲۱ است.

جدول ۲- نتایج نمره های سطح دانش و میزان بهره برداری و سطح امکانات برحسب شاخص های مرکزی

شاخص	N	میانگین	انحراف معیار	واریانس
میزان سطح دانش	۲۸	۵۳/۳۸	۹/۳۷	۸۷/۸۹
میزان بهره برداری از امکانات	۲۸	۶۶/۱	۷/۵۳	۵۶/۶۸
سطح امکانات و تجهیزات	۲۸	۴۳/۸۶	۱۳/۲	۱۷۴/۶

جدول ۳ نتایج ضرایب همبستگی و آزمون های معنی داری رابطه سطح دانش مدیران و میزان بهره برداری و سطح امکانات پایگاه ها را نشان می دهد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین سطح

دانش مدیران و میزان بهره‌برداری ۰/۵۶ است. که در سطح $P < ۰/۰۵$ همبستگی مثبت و معنی‌دار است.

ضریب همبستگی پیرسون بین میزان بهره‌برداری و سطح امکانات و تجهیزات پایگاه‌ها ۰/۲۹ است که در سطح $P < ۰/۰۵$ همبستگی مثبت است ولی معنی‌دار نیست.

ضریب همبستگی پیرسون بین سطح دانش مدیران و سطح امکانات و تجهیزات ۰/۲۲ است که در سطح $P < ۰/۰۵$ همبستگی مثبت است ولی معنی‌دار نیست.

جدول ۳- همبستگی متغیرهای تحقیق و آزمون معنی‌داری آنها

P	df	r	N	شاخص
				متغیر
۰/۰۵	۲۶	۰/۵۶۲	۲۸	میزان سطح دانش مدیران و میزان بهره‌برداری
۰/۰۵	۲۶	۰/۲۹۶	۲۸	میزان سطح امکانات پایگاه‌ها و میزان بهره‌برداری از آنها
۰/۰۵	۲۶	۰/۲۲۹	۲۸	سطح دانش مدیران و میزان امکانات پایگاه‌ها

از یافته‌های جدول نتیجه می‌گیریم:

۱. بین سطح دانش مدیران و میزان بهره‌برداری از پایگاه‌ها ارتباط معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$).

۲. بین سطح امکانات و تجهیزات پایگاه‌ها و میزان بهره‌برداری از آنها ارتباط معنی‌داری وجود ندارد ($P < ۰/۰۵$).

۳. بین سطح دانش مدیران و سطح امکانات و تجهیزات پایگاه‌ها ارتباط معنی‌داری وجود ندارد ($P < ۰/۰۵$).

بحث و نتیجه گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که مدیران و کارشناسان پایگاه های ورزش قهرمانی دانش و اطلاعات تخصصی کافی برای کاربری اثربخش پایگاه ها را ندارند. این نتیجه با یافته های اسولیان، سیدنتوب و تانوهیل (۱۹۹۴) و پین چب (۱۹۸۷) مطابقت دارد.

براساس این یافته ها تعداد مدرسان دارای مدرک کارشناسی ارشد و دکترا نسبت به تعداد دانشجویان با توجه به استانداردها کافی نیست. ۳۶ درصد مدیران و دبیران تربیت بدنی فاقد مدرک تحصیلی تربیت بدنی و حتی با گرایش جانبی تربیت بدنی اند.

دانش تخصصی عامل مؤثری در موفقیت برنامه های ورزشی است و افراد متخصص در زمینه ورزش با توجه به معیارهای مضوب کافی نیست. این نتیجه با یافته های صباح (۱۳۸۰) و کاکر، لاگازی و کراس (۱۹۹۳) مغایرت دارد. این تفاوت را می توان ناشی از تفاوت جامعه و نمونه آماری دانست؛ چرا که در تحقیقات مشابه صورت گرفته جامعه آماری را دبیران تربیت بدنی تشکیل می دهند ولی در تحقیق حاضر به بحث دانش و اطلاعات به صورت تخصصی تر و حرفه ای تر پرداخته شده است و چون در پایگاه های ورزش قهرمانی، ورزش در بالاترین سطوح خود مطرح می شود، بنابراین مسئولان پایگاه ها باید افرادی با تجربه، دانش و تخصص کافی باشند تا پایگاه ها را به نحو مطلوب تری اداره کنند.

نتایج پژوهش نشان داد که از امکانات و تجهیزات موجود در پایگاه های ورزش قهرمانی بهره برداری مناسب و بهینه به عمل می آید. این یافته که برگرفته از آزمون فرضیه دوم است، با نتایج تحقیق صباح (۱۳۸۰) همخوانی و با نتایج تحقیقات پورکیانی (۱۳۷۸) و لیوبی هوا (۱۹۹۷) مغایرت دارد. در این تحقیقات عدم استفاده بهینه از امکانات به عنوان اصلی ترین مشکل بیان شده است. در این بخش نیز متفاوت بودن جامعه آماری و ابزار اندازه گیری قابل تأمل است زیرا در این تحقیقات بیشتر اطلاعات از تاسیسات و اماکن ورزشی جمع آوری شده است و در اکثر شهرستان های کشور تاسیسات و اماکن ورزشی وجود دارد ولی جامعه آماری این تحقیق را پایگاه های ورزش قهرمانی تشکیل می دهد که به صورت حرفه ای به ورزش و تربیت بدنی می پردازند و فقط در مراکز استان ها وجود دارند. به علت تعداد کم پایگاه ها در کل کشور، از امکانات و زمان پایگاه ها بهره برداری

مناسب صورت می‌گیرد و گاهی نیز با کمبود وقت برای سرویس‌دهی به سایر ورزشکاران شهرستانی رو به زو می‌شوند.

یافته‌های تحقیق نشان داد که امکانات و تجهیزات مناسبی در پایگاه‌های ورزش قهرمانی مراکز استان‌ها وجود ندارد. این یافته با نتایج تحقیقات عابدی (۱۳۸۰) و پورکیانی (۱۳۷۸) مطابقت دارد. در تحقیقات ذکر شده کمبود امکانات و تجهیزات مناسب ورزشی از عمده‌ترین مشکلات اجرایی تربیت‌بدنی در مدارس و دانشگاه‌هاست. کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات در حد مطلوب و مناسب نیست و عدم وجود امکانات مناسب، عامل اصلی نبود برنامه‌مدون آموزشی است.

یافته‌های ناشی از آزمون فرضیه سوم با نتایج تحقیقات صباح (۱۳۸۰)، اسولیان، سید نتوپ و تانوهیل (۱۹۹۴)، پین‌چب (۱۹۸۷) و پورتلا (۱۹۹۳)، هاندرسن‌کارول (۱۹۹۷)، ویلیامز (۱۹۸۸) مغایرت دارد.

در این تحقیقات امکانات در حد مطلوب و خوب ارزیابی شده و این نکته قابل تأمل است. چرا که شاید یکی از دلایل موفقیت بیشتر برخی از کشورهای خارجی در ورزش قهرمانی، تامین نیاز ورزشکاران مطابق با استانداردهای ورزشی باشد. این نکته باید مورد توجه مسئولان و دست‌اندرکاران ورزش و تربیت‌بدنی قرار گیرد.

برای‌ساز فرضیه چهارم پژوهش، مشاهده شد که بین سطح دانش مدیران پایگاه‌های ورزش قهرمانی و میزان بهره‌برداری از آنها ارتباط معنی‌داری وجود دارد. در تحقیقات دیگر مورد مشابهی یافت نشد ولی از آنجا که همبستگی مثبت و معنی‌داری بین دانش و میزان بهره‌برداری وجود دارد، به این نتیجه می‌رسیم که هر چه سطح دانش و اطلاعات تخصصی مدیران بیشتر باشد، از امکانات و ظرفیت پایگاه‌ها بهتر استفاده خواهد شد چرا که با افزایش سطح علمی و تجربی مدیران، معیارهای کار گروهی، امکانات بیشتر مورد توجه قرار خواهد گرفت و از پایگاه‌ها بهره‌برداری بهتری صورت خواهد گرفت و خدمات مطلوب‌تری به ورزشکاران و مربیان ارائه خواهد شد.

افرادی که در زمینه تخصص شغلی خویش تحصیلات عالی دارند در استفاده از تجهیزات نسبت به افراد با تحصیلات کمتر مشکلات کمتری دارند و در رفع ایراد و نواقص تجهیزات اقدام مناسب‌تری خواهند کرد. در نتیجه عمر مفید تجهیزات و امکانات افزایش می‌یابد و استفاده بیشتری

از آنها خواهد شد. بنابراین افزایش سطح علمی و عملی مدیران پایگاه‌ها در ارتقای سطح کارایی و اثربخشی پایگاه‌ها مؤثر بوده و موجب افزایش بهره‌برداری بهینه از پایگاه‌ها خواهد شد.

نتایج تحقیق نشان داد بین امکانات و تجهیزات پایگاه‌های ورزش قهرمانی و میزان بهره‌برداری از آنها ارتباط معنی‌داری وجود ندارد. یعنی میزان امکانات با میزان بهره‌برداری رابطه‌ای ندارد و حتی می‌توان از امکانات کم و محدود نیز بهره‌برداری مناسب و بهینه کرد.

نتایج پژوهش نشان داد بین سطح دانش و اطلاعات تخصصی مدیران و امکانات و تجهیزات پایگاه‌ها ارتباط معنی‌داری وجود ندارد و دلیل آن را می‌توان چنین بیان کرد:

مجوز کردن پایگاه‌ها با توجه به فعالیت هر استان و میزان رشته‌های اولویت‌دار آن صورت می‌گیرد و این امکانات از طریق سازمان تربیت‌بدنی و براساس اولویت‌بندی سازمان در اختیار استان‌ها قرار می‌گیرد و مدیران دخالتی در تجهیز پایگاه‌ها ندارند.

با توجه به دستاوردهای این مطالعه و لزوم پیش‌بینی و ارایه راهکارهایی برای توسعه ورزش کشور بخصوص در بعد قهرمانی و کشف استعدادهای ورزشی، لازم است با تمهیدات و برنامه‌ریزی‌های منطقی، سطح ورزش کشور را ارتقا دهیم. براین اساس سازمان تربیت‌بدنی باید در گزینش مدیران پایگاه‌های قهرمانی به منظور جذب افراد متخصص و باتجربه اهتمام بیشتری ورزد. به علاوه، با توجه به اینکه در هزاره سوم، آموزش، به منزله اصل غالب در بقای انسانی در عرصه جهانی (بقای قابل عرضه و قابل رقابت) مطرح است، سازمان تربیت‌بدنی برای حضور موفق در عرصه جهانی ورزش، باید برنامه‌های مدون‌تری با بهره‌گیری از شیوه‌ها و فناوری‌های آموزشی در پیش روی خود قرار دهد. توجه به استعدادهای موجود در شهرستان‌ها و ارایه خدمات در شهرستان‌هایی که استعدادهای بهتری در ورزش دارند، همچنین برنامه‌ریزی برای بهره‌برداری بهتر از پایگاه‌های قهرمانی مراکز استان‌ها و بویژه استان تهران و اختصاص زمانی برای آشنایی سایر افراد با این پایگاه‌ها، می‌تواند در معرفی ورزش به عنوان رکن مهم در تأمین سلامت جامعه و کشف استعدادهای ورزشی و در نهایت توسعه ورزش به طور عام و ورزش قهرمانی به طور خاص اثربخش باشد.

منابع و مأخذ

۱. بومپا، تنودور. ابراهیم خسرو دشتی و هاجر دربندی. (۱۳۸۱). "اصول و روش‌شناسی تمرین از کودکی تا قهرمانی"، ایران، انتشارات یزدانی.
۲. پورکیانی، محمد. (۱۳۷۸). "بررسی وضعیت موجود فضاهای ورزشی دانشگاه‌های سراسر کشور و میزان بهره‌گیری از آنها"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
۳. صباح، فاطمه. (۱۳۸۰). "ارزشیابی و بررسی برنامه‌ها، نیروی انسانی، تاسیسات و تجهیزات کانون‌های ورزشی خواهران شهر تهران"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد تربیت‌بدنی، دانشگاه تربیت معلم تهران.
۴. "طرح جامع تربیت‌بدنی و ورزش کشور (شناخت وضع موجود)"، (۱۳۸۲). ایران، سازمان تربیت‌بدنی.
۵. عابدی، بهرام. (۱۳۸۰). "بررسی وضعیت کمی و کیفی ورزش و تربیت‌بدنی استان مرکزی از دیدگاه مسئولین و مربیان ورزش". پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
۶. کاظمی، سیدعباس. (۱۳۸۱). "بهره‌وری و تجزیه و تحلیل آن در سازمان‌ها"، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۷. "گزارش آمار بیمه‌شدگان فدراسیون‌ها و انجمن‌ها در سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۷۶"، (۱۳۸۱)، فدراسیون پزشکی.
۸. نادریان، مسعود. (۱۳۷۹). "بررسی عوامل مؤثر در بهره‌وری سازمان‌های ورزشی"، چهارمین همایش ملی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، اسفند ماه، گیلان، صص.
9. Engstrom -L, (1987). "Physical activity among young school leavers in Sweden", *Final report from seminar on sport for young school leavers*, Stockholm / Bosoem, Swedish - Swalin sports Fedration, PP: 71-77, Refs.
10. Henderson, Karol. (1997). "The role of family in girls spending leisure time until psychological university of english bergan": *m AH - per - Journal*, 44 (2), PP: 6-7: 14.
11. Liu, Bihawa, (1997). "Levels of student user satisfaction with Regard to college / university sports facilities in Taiwan O'sullivan". *mand sidentop. p and Tannahill. o. 1994, codependennay of High school - physical education, teaching in physical education, breaking out*, PP: 421-428.

12. O'sullivan. mand sidentop. p and tannahill. o. (1994). "Codependennay of high school - physical education", teaching in physical education, breaking out, PP: 421-428.

13. Park ridge, N.J., (1997). "Fuel cells for public utility and industrial power, Naves data crop", edited by robert noyes, x, P: 322.

14. Pienchob, Voraasak, (1987). "Evaluation of physical education programs in govermental for secondary school, new horizons of human movement first dankook university compus" scientific program, school olympic scientific congress organizing comitte soul, p: 310.

15. Williams - A, (1988). "Physical activity patterns among adolescents some curriculum implications", physical education - review, 11 (1), pp: 23-29.

16. James. A. Peterson, Stephen, J, (1997). "ACSM's health / fitness facility standards and guide lines", american college of sport medicine, Tharrett, Ms, Human kinetucs, editors ... 2nded, chapter 1 p 3, chapter 2 P: 5-10, chapter 10 PP:50-53.